

Knihovna stromů

Z PODSBÍRKY LESNICTVÍ

Hrací skříňka, to je nejčastěji malá krabička, která při otevření hraje. Když dohraje, otočíte několikrát klíčkem a skladba se spustí nanovo. Když ji chcete vypnout, stačí krabičku zavřít. I v muzeu máme takové skříňky, ale ty naše nehrají podle not. Zato ale voní, šustí, praskají pod nohama a vyprávějí.

Šedesát osm dřevěných krabiček, které vypadají jako šedesát osm dřevěných knih, je ve skutečnosti unikátní a dvě stě let starý dendrologický herbář. Mapuje dřeviny rostoucí v našich zemích. Každá krabička obsahuje, nebo obsahovala, protože některé jsou bohužel prázdné, vzorky listů, plodů a semen jednoho druhu stromu. Ve hřbetu herbáře je umístěna i „tajná“ schránka a v ní ručně psaný popis kvality příslušného stromu.

Pozoruhodná není jen názornost této dvě stě let staré učební pomůcky, ale i skutečnost, že herbář vyrobili sami žáci v rámci školní výuky. Xylotéka, jak se souprava správně nazývá, vznikla na lesnické škole ve Zlaté Koruně, kterou založil František Josef Matz v roce 1795. Zlatá Koruna se stala sídlem lesnické školy poté, co byl zrušen zdejší klášter. Schwarzenbergové, kterým zde patřily rozsáhlé lesy, dbali na výchovu vlastních učňů, proto vznik lesnické školy podpořili. Záslouhou Matze a jeho pokrokových metod pak probíhala výuka praktikantů nejen ve třídě, ale i v terénu.

Později školu i s praktikanty přesunuli do Ohrady. A s ní i herbář – xylotéku, který se po zrušení Matzovy lesnické školy spolu s dalšími předměty dostal do muzejních sbírek jako součást nově vznikajícího schwarzenberského lesního a loveckého muzea.

34

34 | Popis stromu vypadá jako dopis – asi vzkaz budoucím generacím? Xylotéka se zabývá druhy stromů, které v době jejího vzniku rostly na našem území

35 | 20 × 10 cm – takový je rozměr dendro krabičky. Každá z nich je originál

36 | Hřbet je vyroben z kůry příslušného stromu nebo keře – někdy jej zdobí i kousek lišejníku nebo zlatený německý či latinský nápis

Podsbírka Lesnictví představuje tento obor a jeho dynamický rozvoj ve 20. století. Skladba sbírky je velice různorodá, předměty pocházejí z doby od 18. století do současnosti. Najdete zde přírodniny, herbáře, pracovní nářadí sloužící k těžbě, pěstování a ochraně lesa, přístroje, mapy i filmový materiál. Mezi nejvzácnější patří dendrologický herbář (xylotéka) z lesnické školy ve Zlaté Koruně, lesnické patenty Marie Terezie a výřez druhého nejstaršího smrku ze Šumavy, starého přes 560 let.

